

ΕΝΑ ΚΟΜΙΚΣ ΑΛΜΠΟΥΜ ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΛΠΙΔΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Πεθαίνουντα στη Μεσόγειο

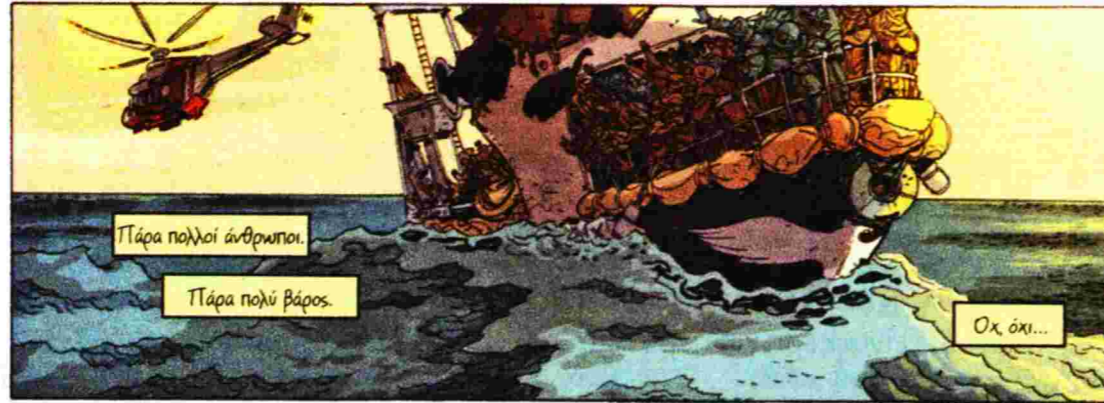
Το ταξίδι ενός ανήλικου πρόσφυγα από τα βάθη της Αφρικής μέχρι τις ακτές της Νότιας Ευρώπης είναι δύσκολο. Και συχνά διακόπτεται απότομα κατά μήκος της διαδρομής. Ενα τέτοιο φανταστικό ταξίδι, που θα μπορούσε να είναι πέρα για πέρα αληθινό, καταγράφουν με σπαρακτικό τρόπο οι «Πρόσφυγες» των Οουεν Κόλφερ, Αντριου Ντόνκιν και Τζοβάνι Ρίγκανο

Η δραματική κατάσταση που διαμορφώνεται τα τελευταία χρόνια με τους ατέρμονους πολέμους και τις απανωτές ανθρωπιστικές κρίσεις σε χώρες της Αφρικής και της Ασίας έχει αυξήσει ραγδαία τα μεταναστευτικά και προσφυγικά κύματα προς την Ευρώπη. Εκατομμύρια άνθρωποι τολμούν το μεγάλο ταξίδι με κίνδυνο της ζωής τους. Με τα ελάχιστα μέσα που διαθέτουν, πληρώνουν τους διακινητές και ξεκινούν μια διαδρομή χιλιάδων χιλιομέτρων. Μέσα σε εξευτελισμούς, εκβιασμούς, πολέμους, ερήμους και φουρτουνιασμένες θάλασσες. Για να φτάσουν σε μια νέα φυλακή. Αν φτάσουν.

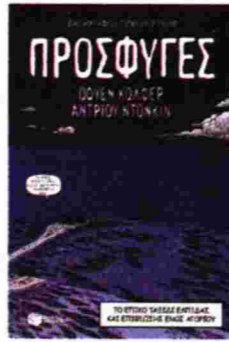
«Πρόσφυγες, ξεριζωμένοι από πολέμους, δικτατορίες, φτώχεια, λιμούς. Η προσφυγιά δεν είναι επιλογή, είναι ακραία ανάγκη που προκύπτει από απελπισία. Είναι μια ανθρώπινη συνθήκη που πλήττει κατά καιρούς ηπειρούς, χώρες, περιοχές. Είναι η κοινή μοίρα μικρότερων ή μεγαλύτερων ομάδων πληθυσμού. Αλλά κάθε πρόσφυγας -άντρας, γυναίκα, έφηβος ή παιδί- βιώνει ως άνθρωπος ξεχωριστά τον αποχωρισμό από τη γη του και τους δικούς του ανθρώπους, τις κακουχίες του ταξιδιού, την απώλεια αγαπημένων προσώπων, την απόρριψη και τον αποκλεισμό. Εμείς στην Ευρώπη έχουμε την επιλογή να είμαστε φιλόξενοι οικοδεσπότες ή σκληροί και αδιάφοροι εγωιστές. Ας μη διαλέξουμε την εύκολη λύση, δεν είναι η καλύτερη για μας και για κείνους. Γνωρίζοντας από κοντά έναν πρόσφυγα, ανακαλύπτεις περισσότερο τον εαυτό σου, μιλώντας μαζί του μαθαίνεις πολλά που δεν ήξερες, κι αν γίνετε φίλοι, διαπιστώνεις πόσα έχετε να μοιραστείτε» αναφέρει η Μυρσίνη Ζορμπά, μέλος του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στο εισαγωγικό σημείωμα των «Προσφύγων» των Οουεν Κόλφερ και Αντριου Ντόνκιν (σενάριο) και

«Άλλοι επιζούν. Άλλοι όχι»

→ Τζοβάνι Ριγκάνο (σχέδια), που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη (μετάφραση: Σπύρος Γιαννακόπουλος). Για τους πρόσφυγες, το επικίνδυνο ταξίδι τους προς την Ευρώπη, τις συνθήκες διαβίωσής τους στις χώρες προέλευσής τους και τις αντιξοότητες στις χώρες προορισμού τους έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια πολλά κόμικς.

Το ξεχωριστό στους «Πρόσφυγες» των Κόλφερ, Ντόνκιν και Ριγκάνο είναι η μεγάλη έκταση της αφήγησης και η μυθιστορηματικού τύπου περιγραφή του ταξιδιού του μικρού Ιμπο από την Αφρική προς την Ιταλία. Επιπλέον, το

έργο των Βρετανών σεναριογράφων και του Ιταλού σχεδιαστή αποτελεί μια μυθοπλασία, βασισμένη ωστόσο σε πραγματικά στοιχεία μετά από ενδελεχή και μακρόχρονη τεκμηρίωση και έρευνα που δεν αγνοεί το παρελθόν και τις αιτίες που αναγκάζουν ανθρώπους να ξεριζωθούν και να ρισκάρουν τη ζωή τους.

Η αφήγηση πραγματοποιείται σε δύο χρόνους, με τα κεφάλαια που αφορούν την εφιαλτική διαδρομή στο «σήμερα» και τις αιτίες που την καθιστούν μονόδρομο στο «τότε» να τοποθετούνται εναλλάξ, δίνοντας στον αναγνώστη, ακόμα και στον πιο κακοπροαίρετο ρατσιστή, την ευκαιρία να ανακαλύψει μόνος του τις πραγματικές ρίζες του προβλήματος, πέρα από ευχολόγια και αφορισμούς.

«Οι μετανάστες προέρχονται από διαφορετικές χώρες και ταξιδεύουν για διαφορετικούς λόγους. Κάποιοι είναι πρόσφυγες που τρέπονται σε φυγή από ρημαγμένες από τον πόλεμο χώρες όπως η Συρία. Άλλοι, όπως ο Ιμπο, ακολουθούν μέλη της οικογένειάς τους στην αναζήτηση μιας νέας ζωής με καλύτερες ευκαιρίες στην Ευρώπη. Οι περισσότεροι από αυτούς που προσπαθούν να διασχίσουν τη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν ήδη υποστεί ένα μακρύ κι επικίνδυνο ταξίδι.

»Το να διασχίσουν την έρημο Σαχάρα είναι το ίδιο επικίνδυνο με το να διασχίσουν τη Μεσόγειο Θάλασσα. Χαλασμένα φορτηγά και ψεύτικες υποσχέσεις έχουν ως αποτέλεσμα πολλοί μετανάστες να χάνουν τη ζωή τους στην άμμο της ερήμου. Πολλοί ακόμη μετανάστες θα χάνονταν στη Μεσόγειο χωρίς τις καθημερινές επιχειρήσεις διάσωσης που οργανώνουν οι φιλανθρωπικές οργανώσεις. Δεν είναι ένα ταξίδι που πραγματοποιείται αφήφιστα. Οποιος κάνει την επιλογή να ξεκινήσει αυτό το ταξίδι έχει τους δικούς του προσωπικούς λόγους. Και όλοι τους είναι άνθρωποι» επισημαίνουν οι δημιουργοί των «Προσφύγων» στο επιλογικό τους σημείωμα. Που συνοδεύεται επικουρικά από μια μικρού μήκους αυτοβιογραφική κατάθεση με την «Ιστορία της Ελεν», μιας νεαρής κοπέλας από την Ερυθραία, όπως την αφηγήθηκε στην ακτιβιστική και δραστήρια οργάνωση «Women for Refugee Women».

Τόσο η βασική ιστορία του τόμου, με τις απανωτές δυσκολίες των ανήλικων φίλων και τα συνεχή φλας-μπακ, όσο και η συμπληρωματική ιστορία με τον μονόλογο της Ελεν εστιάζουν στο ανθρώπινο στοιχείο, στο παρελθόν, στις ανθρώπινες σχέσεις, στα όνειρα αυτών των ανθρώπων, στις οικογένειές τους, με τρόπο που -είτε είναι φανταστικές ιστορίες είτε πραγματικές- να προσωποποιούν τις περιπτώσεις και να μην αναφέρονται σε «μάζες» ή «ρεύματα» ή «ανώνυμα θύματα».

Δίνουν στα πρόσωπα τη σάρκινη υπόστασή τους που τα καθιστά εντελώς ξεχωριστά και μοναδικά και τα διαφοροποιεί από ακόμη έναν «όμοιο μεταξύ ομοίων», αριθμό ενός στατιστικού δείγματος με αβέβαιο παρελθόν, που θα καταφέρει να εισχωρήσει στην Ευρώπη ή θα αφήσει την τελευταία του πνοή στη θάλασσα.

Ως προς τούτο, η δεξιοτεχνία στην αφήγηση και στο ντεκουπάζ σε συνδυασμό με την προϊούσα δραματικότητα κατά την πορεία προς την κορύφωση και το ανάμικτο των συναισθημάτων τέλος συνθέτουν ένα έργο που θα ήταν εξαιρετικό ακόμη κι αν αποτελούσε μια απόλυτα φανταστική ιστορία.

Η τραγικότητά του πολλαπλασιάζεται από το γεγονός ότι, δυστυχώς, δεν είναι φανταστική. Και αποτελεί ένα ιδανικό εγχειρίδιο με πλούσια εκπαιδευτική διάσταση, που θα μπορούσε να διδάξει σε κάθε αθώο παιδί αλλά και σε κάθε δύσπιστο ενήλικο τι ακριβώς κρύβεται πίσω από τις «ανιαρές» και επαναλαμβανόμενες ειδήσεις για τα βυθισμένα πλοίαρρα, τα ξεβρασμένα πτώματα και τις ξεριζωμένες οικογένειες.

